Staaroperatie

Oogheelkunde
040 286 4825

Binnenkort word je geopereerd aan staar, ook wel cataract genoemd. Tijdens jouw bezoek aan de oogarts heb je een korte uitleg gehad van wat je te wachten staat. Hier vind je aanvullende informatie over staar en de operatie. Neem deze informatie thuis rustig door.

Breng deze informatie mee als je voor de lensmeting komt en op de operatiedag zelf. Eventuele vragen kunnen we dan makkelijk toelichten.

Wat is staar

Vóór in het oog, vlak achter de pupil, zit de ooglens. Naarmate we ouder worden, wordt deze lens minder helder. Daardoor lijken de dingen die we zien waziger en grauwer van kleur. Dit troebel worden van de ooglens wordt 'staar' of 'cataract' genoemd. Vrijwel iedereen die ouder wordt krijgt staar.

Er zijn verschillende vormen van staar:

- ouderdomsstaar;
- aangeboren staar;
- staar ontstaan door ziekte of beschadiging van het oog.

Deze informatie gaat met name over de meest voorkomende vorm van staar: de ouderdomsstaar.

Verschijnselen

Ouderdomsstaar is een 'normaal' verouderingsproces. Sommige mensen merken al rond hun veertigste dat hun ooglens troebel wordt, maar meestal doen de eerste verschijnselen van ouderdomsstaar zich pas later voor.
Of je het merkt, hangt af van de plek in de ooglens waar de troebeling zich ontwikkelt en hoe groot die troebeling is.
Zit de troebele plek in het midden van de lens of daar vlakbij, dan krijg je al snel klachten. Je gaat bijvoorbeeld wazig zien, dubbelzien, je ziet kleuren doffer of je krijgt last van licht of schitteringen.

Als je binnen korte tijd opeens veel sterkere of zwakkere brillenglazen nodig hebt, kan dat ook wijzen op ouderdomsstaar. Andere brillenglazen kunnen het zicht op den duur niet meer verbeteren. Doorgaans neemt de staar in de loop van de tijd toe. Het gezichtsvermogen wordt daarmee steeds slechter. Een bezoek aan de oogarts is dan noodzakelijk.

Wie nog goed genoeg ziet om zonder problemen dagelijkse werkzaamheden te kunnen uitoefenen, hoeft zich (nog) niet te laten behandelen. Een operatie is dan nog niet direct noodzakelijk. Het is echter wel realistisch om rekening te houden met een staaroperatie in de toekomst.

Staar wordt immers nooit minder; het gezichtsvermogen gaat langzaam maar zeker toch achteruit. Is (beginnende) staar eenmaal ontdekt, dan is controle nodig indien de klachten erger worden. Zodra de staar te hinderlijk wordt, kan jouw gezichtsvermogen weer worden verbeterd door middel van een staaroperatie. Wanneer dit moet gebeuren, kun je in overleg met jouw oogarts bepalen.

Diagnose

Om erachter te komen of er inderdaad sprake is van ouderdomsstaar, bekijkt de oogarts jouw ogen met de spleetlamp.
Deze lamp geeft een smalle bundel licht, waarmee de oogarts de binnenkant van het oog kan bekijken. Daar bevindt zich de ooglens. De oogarts kan zien of er troebelingen zijn in de ooglens (staar) en zo ja, hoe ver die staar zich al heeft ontwikkeld. Daarnaast wordt onderzocht hoeveel je nog kunt zien en of jouw ogen verder gezond zijn.

Behandeling
Ouderdomsstaar is goed te behandelen. Een staaroperatie kan, wanneer de rest van het oog gezond is, het gezichtsvermogen vrijwel volledig herstellen. De operatie vindt plaats in dagbehandeling onder plaatselijke verdoving of soms onder algehele narcose. Het kan voorkomen dat je aan beide ogen een staaroperatie moet ondergaan. Wij bieden jou de optie om beide ogen op dezelfde dag te opereren zodat je niet tweemaal met een begeleider naar het ziekenhuis hoeft te komen. Natuurlijk kun je er ook voor kiezen om de operaties los van elkaar te plannen. Deze vinden dan meestal drie weken na elkaar plaats.

Bij de operatie haalt de oogarts de troebele lens uit het oog en vervangt deze door een heldere kunstlens. Dit lensje gaat in principe de rest van jouw leven mee. Staaroperaties zijn een van de meest uitgevoerde operaties ter wereld. Ook op zeer hoge leeftijd is de operatie nog goed te ondergaan. Opereren is de enige manier om echt iets te doen aan ouderdomsstaar. Er bestaan geen medicijnen of druppels tegen staar.

Resterende brilsterkte na de staaroperatie
In overleg met jou zal de oogarts de brilsterkte die wordt nagestreefd bepalen. Er wordt in het algemeen geprobeerd patiënten na een staaroperatie zo weinig mogelijk afhankelijk te laten zijn van brillen. Vóór de operatie wordt er daarom een lensmeting verricht. Deze meting is nodig voor het uitrekenen van de te kiezen sterkte van de implantlens, zodat de resterende brilsterkte na de operatie voor veraf zo gering mogelijk is.

De oogarts kan echter nooit 100 % garanderen dat het oog altijd, zelfs na een perfect verrichte operatie, zonder bril scherp zal kunnen zien. Er zal meestal een leesbril nodig blijven.

In sommige situaties kan er in overleg juist voor worden gekozen dat je na de operatie goed kunt lezen zonder bril. Maar dan is er voor veraf wel weer een bril nodig. De keuze hiervoor hangt onder andere af van jouw brilsterkte vóór de operatie, jouw leesgewoonten en jouw voorkeur.

Speciale implantlenzen
Er zijn de laatste jaren speciale kunstlenzen ontwikkeld met het doel mensen na de staaroperatie nog minder afhankelijk te laten zijn van een bril. Hieronder vallen de zogenaamde torische kunstlenzen, die als doel hebben de cilindersterkte van een eventuele bril na de operatie te verminderen of zelfs geheel op te heffen.

Ook zijn er multifocale kunstlenzen waarbij, net als in een bril met multifocale glazen, het doel is zowel het zicht voor veraf als voor dichtbij te verbeteren. Multifocale kunstlenzen hebben dus tot doel mensen niet alleen voor het veraf zien, maar ook voor het dichtbij zien minder afhankelijk te laten zijn van een bril.

Deze speciale kunstlenzen kunnen niet bij iedereen worden gebruikt. Deze lenzen kunnen specifieke bijwerkingen hebben zoals gekleurde ringen rond lichtbronnen, lichtschitteringen en contrastverlies. Bovendien zal in sommige omstandigheden tóch nog een leesbril nodig zijn.

Deze speciale lenzen vallen meestal niet onder de normale verzekerde zorg, er wordt een bijbetaling voor gevraagd.
Heb je interesse in speciale kunstlenzen en geen bezwaar tegen een bijbetaling? Maak dan voordat de lensmeting plaatsvindt, een afspraak met jouw eigen oogarts om de mogelijkheden in jouw eigen situatie te bespreken.

Verdoving
Afhankelijk van jouw algemene gezondheidstoestand en leeftijd wordt er beslist of de operatie gebeurt onder plaatselijke verdoving of algehele anesthesie.

1. Plaatselijke verdoving middels druppels in het oog

- Je hoeft hiervoor niet nuchter te zijn.
- Het oog en de oogleden kunnen normaal bewegen.
- Gebruik je bloedverdunners, dan hoef je hiermee niet te stoppen.

2. Plaatselijke verdoving middels een injectie naast of achter de oogbol

- Het oog en de oogleden kunnen niet of nauwelijks meer bewegen.
- Bij deze verdoving worden bloedverdunners soms op advies van de anesthesist of oogarts en met goedkeuring van de voorschrijvend arts gestopt.
- Je krijgt hiervoor uitleg bij jouw afspraak op de pre-operatieve screening. Op de dag na de operatie mag je dan weer starten met jouw bloedverdunners.

3. Algehele anesthesie

- Je dient hiervoor nuchter te blijven vanaf de opgegeven tijd. Je mag niets meer eten, drinken of roken.
- Op de operatiekamer dient de anesthesist via het infuusnaaldje een medicijn toe als inleiding op de algehele anesthesie. Door deze injectie val je in slaap.
- Gebruik je bloedverdunners, dan hoef je hiermee over het algemeen niet te stoppen.

Vóór de operatie

Als je samen met de specialist besloten hebt dat een operatie in jouw geval het beste is, wordt deze gepland aan de balie van de polikliniek oogheelkunde. Voor de operatie wordt nog een afspraak gemaakt voor een lensmeting.

1. **De lensmeting**
   Je krijgt een oogheelkundig onderzoek, de zogenaamde lensmeting. Tijdens dit onderzoek wordt de sterkte van de kunstlens bepaald. Dit onderzoek is geheel pijnloos en er zal niet gedruppeld worden. De sterkte van de kunstlens die tijdens de operatie wordt geplaatst is bepalend voor de brilsterkte die na de operatie nodig is. Hoewel de lensmeting een nauwkeurig onderzoek is, kunnen er soms afwijkingen optreden. Er kan om die reden niet gegarandeerd worden dat een bril na de operatie overbodig is.

   Wanneer je harde contactlenzen draagt, dien je deze 4 weken voorafgaande aan het onderzoek uit te doen. Bij zachte lenzen is dit 2 weken.

2. **Medicatie**
   Op de dag van de operatie mag je jouw medicijnen thuis innemen, met een beetje water, tenzij de specialist het anders met jou heeft afgesproken. Over het algemeen moet je jouw bestaande glaucoommedicatie voortzetten, ook op de dag van de operatie, tenzij de oogarts anders beslist.

De operatie

Staar kan alleen door een operatie worden verholpen. Bij een operatie wordt de troebele ooglens vervangen door een heldere kunstlens. Met een kunstlens wordt de natuurlijke situatie van het oog zo dicht mogelijk benaderd.

De operatie begint met een klein sneetje in het oog. Dan maakt de arts een ronde opening in het lenszakje aan de voorkant van de lens. Door deze opening wordt een zuigbuisje ingebracht dat trilt. De lens wordt verpulverd en kan worden weggezogen (phaco-emulsificatie).

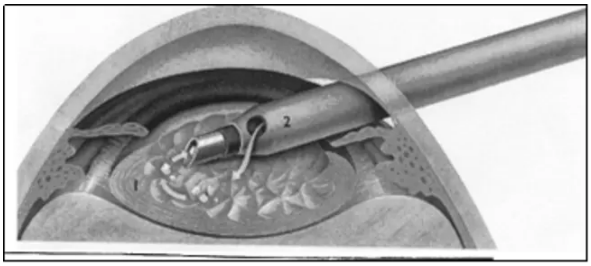

Als het lenszakje leeg is, wordt de kunstlens erin geplaatst. Door de speciale manier waarop het sneetje gemaakt wordt, is er veelal geen hechting nodig.

Na de operatie

Als je nog iets door jouw oude bril kunt zien, mag je jouw bril dragen. Wanneer het verschil van brilsterkte hinderlijk is, kun je het glas er bij de opticien uit laten halen.

Risico's van een staaroperatie

- In het algemeen is het risico op complicaties klein bij en na een staaroperatie. Een bloeding of infectie kunnen het zicht blijvend doen verminderen. De kans hierop is erg klein, ca. 1 geval per 2000 operaties. Als je na een staaroperatie merkt dat het zicht duidelijk minder wordt en het oog roder en pijnlijker, moet je meteen contact opnemen met jouw oogarts of diens waarnemer.

- In ca. 1-2 per 100 operaties loopt de operatie technisch moeizamer dan verwacht. In een aantal gevallen merk je daar als patiënt niets van en herstelt het oog net zo voorspoedig als anders. In een aantal gevallen zal het herstel meer tijd vergen, maar zal het uiteindelijke gezichtsvermogen wel nog heel behoorlijk zijn. In een enkel geval lukt het niet alle lensresten te verwijderen of het kunstlensje direct te plaatsen tijdens de operatie. Heel af en toe moet er dan een tweede operatie aan het al geopereerde oog volgen.

- Tijdelijke, meestal goed op oogdruppels en/of tabletten reagerende problemen na een operatie kunnen zijn: verhoogde oogdruk (dit kan soms pijn veroorzaken), of het ontstaan van zwelling in de gele vlek van het netvlies (waardoor de gezichtsscherpte soms kan dalen). Zwelling van het hoornvlies kan soms direct na een operatie aanwezig zijn. Dit veroorzaakt dan vaak wazig zicht maar verbetert meestal voorspoedig in de weken na de operatie, tenzij er een bestaande hoornvliesaandoening meespeelt.

- Na een staaroperatie neemt het risico op het ontstaan van een netvliesloslating iets toe. Verschijnselen van een netvliesloslating kunnen zijn: het optreden van lichtflitsen, het gaan zien van bewegende vlekjes en toenemende uitval van het gezichtsveld. Bij deze verschijnselen moet je contact opnemen met jouw oogarts of diens waarnemer. Lang niet altijd zal er bij deze symptomen ook echt sprake zijn van een netvliesloslating, maar dit moet wel worden uitgesloten door de oogarts.

Ogen druppelen

Na de operatie moet jouw oog 3 weken gedruppeld worden. Wanneer je niet in staat bent jouw oog zelf te druppelen doe je er verstandig aan dit **vóór** de opname te regelen met een familielid, buur of de thuiszorg. Wanneer je jouw oog zelf wilt druppelen, kan een speciaal hulpmiddel 'een oogdruppelhulp', handig zijn. Dit hulpmiddel is te koop bij de apotheek.

Checklist voor dagopname

- Deze folder
- Identiteitsbewijs
- Oogdruppels en medicijnen die je thuis gebruikt (indien je die tijdens de uren van opname moet innemen).
- Makkelijk zittende kleding.

- De patiënt wordt gevraagd om schoenen te dragen die eenvoudig aan en uit te trekken is.
- Telefoonnummer begeleider / contactpersoon.

Wij raden je aan om waardevolle zaken zoals geld en sieraden thuis te laten. Wij willen je vragen om jouw make-up en nagellak voor de operatie te verwijderen. Verder vragen wij geen enkele gezichtscrème te gebruiken.

Druppelinstructie

- Was grondig jouw handen.
- Neem plaats in een makkelijke stoel, en leg jouw hoofd iets achterover.
- Trek jouw onderooglid een stukje naar beneden met jouw wijsvinger.
- Laat een druppel uit het flesje in het midden van de ontstane plooi vallen.
- Laat het ooglid los en sluit het oog.
- Houd de ogen ongeveer 30 seconden dicht, en knipper niet. Druk dan met de wijsvinger het traanpunt langs de neus aan de gedruppelde zijde dicht.
- Raak nooit het oog of de oogharen aan met het druppelflesje of het dopje en druk niet op het oog.
- Een druppel te veel kan geen kwaad.
- Als je 2 verschillende oogdruppels gebruikt dan mag je deze met een tussenruimte van 2 minuten indruppelen.

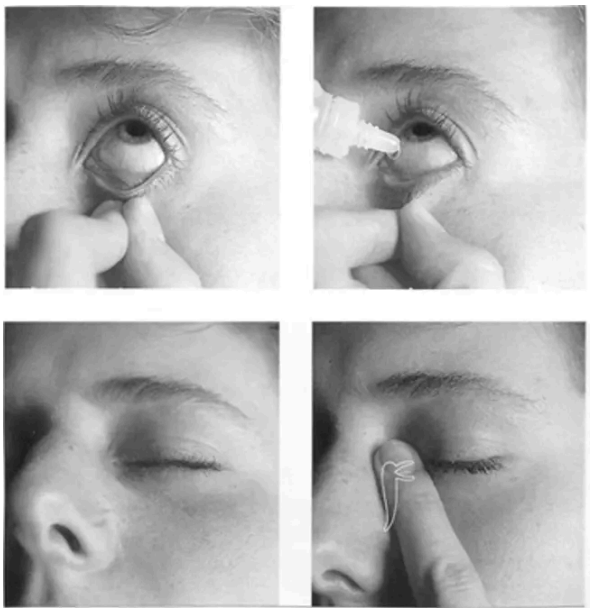

De dag van de operatie

- Je krijgt een medicatiepakketje mee, dit bevat de volgende oogdruppels:
  - Dicloabak 1 mg/ml, 3x daags 1 druppel in geopereerde oog.
  - Dexmono 1mg/ml, 3x daags 1 druppel in geopereerde oog.

- De dag van de operatie mag je bij hoofdpijn ‘s avonds1 tablet Diamox (acetazolamide) 250 mg innemen. Deze krijg je op de operatiedag mee. Dit is naast de tablet Diamox die je van ons krijgt tijdens de opname.
- Je mag niet in het oog wrijven of op het oog drukken.
- Jouw eerder voorgeschreven oogdruppels gewoon volgens instructie druppelen.
- Geen dagcrème of make-up gebruiken.

Instructies voor de dag na operatie

- Als in de dagen na de operatie het oog pijnlijk of toenemend rood wordt, de pupil niet rond is, je opeens slechter gaat zien of wanneer je plotseling zwarte vlekken of lichtflitsen ziet, dan moet je direct contact opnemen met bovenstaand telefoonnummer. Geef daarbij aan dat je recent een staaroperatie hebt ondergaan. Dit advies geldt voor de hele week na de operatie.
- Vaak is jouw gezichtsvermogen de volgende dag nog niet scherp. Ook kan het oog nog wat rood zijn. Dat is normaal.
- Indien de oogleden vies zijn mag je deze voorzichtig schoonmaken met gekookt afgekoeld water en een steriel gaasje. Je maakt de oogleden, van buiten naar binnen, richting de neus schoon.

Leefregels na een staaroperatie

- Douchen en jouw haren wassen mag. Zorg ervoor dat er geen zeep in het oog komt.
- Vermijd de eerste week na de operatie zware lichamelijke inspanning. Je mag die week niet bukken, geen zware voorwerpen tillen, niet zwemmen, niet naar de sauna, geen make-up gebruiken en niet autorijden.
- Na 1 week mag je over het algemeen alles weer doen zoals je gewend bent.

Wat te doen bij vragen of problemen?

Mochten er zich problemen voordoen, dan kun je bellen naar:

Op werkdagen van 08.30 - 17.00 uur, polikliniek oogheelkunde: 040 - 286 48 25.
Op werkdagen na 17.00 uur en in het weekend, SEH (Spoedeisende hulp): 040 - 286 48 34.

Controle afspraak

De controle vindt ongeveer 6 weken na de operatie plaats door één van de oogartsen of optometristen. Let op, indien je aan **beide** ogen wordt geopereerd, dan is er één eindcontrole, 6 weken na de operatie van het tweede oog. Hij of zij kan je op dit moment een briladvies geven.

Heb je nog vragen?

Deze informatie is niet bedoeld ter vervanging van mondelinge informatie, maar als aanvulling daarop. Zo kun je alles nog eens rustig nalezen. Heb je nog vragen over de staaroperatie, neem dan gerust contact op met de **polikliniek oogheelkunde, tel. 040 - 286 48 25.**

Wil je deze informatie online bekijken ga dan naar
www.annaziekenhuis.nl/medische-informatie/oog014-staaroperatie/
Of scan met je telefoon of tablet de QR-code.

OOG014
26-08-2026